

[Arbejdsministeren]

kortere og længere videregående uddannelser blev der i 1981 optaget i alt ca. 29.000 studerende mod ca. 27.000 i 1974.

Også udvidelsen af arbejdsmarkedsuddannelserne er kommet de unge til gode. Således deltog i 1981 over 35.000 unge på de kompetencegivende kurser.

Et særligt problem har været – og er – spørgsmålet om lære- og praktikpladser til de unge. Der er gennem nogle år givet støtte til ekstraordinære pladser, og på den måde er en del nye pladser fremskaffet, men det har ikke været tilstrækkeligt.

Regeringen indgik derfor i 1981 aftaler med arbejdsmarkedets parter og de kommunale organisationer med den målsætning, at ingen kvalificerede unge skulle afskæres fra muligheden for at få en faglig uddannelse på grund af manglende lære- og praktikpladser. Der er i kraft heraf i 1981 fremskaffet flere lære- og praktikpladser end i mange år, men der er stadig store uløste problemer. Således manglede der ved udgangen af december 1981 ca. 5.500 EFG-praktikpladser. Problemet rammer især kvinderne og afspejler i øvrigt betydelige geografiske og branchemæssige forskelle.

Inden for den offentlige sektor vil man leve op til de aftalte mål.

Inden for den private sektor har kampagnen også haft en vis succes. Organisationer og virksomheder har gjort en stor indsats. Der er dog stadig mange virksomheder, som ikke har indset vigtigheden af, at de unge kan færdiggøre en påbegyndt erhvervsuddannelse. Blandt virksomheder med 6 eller flere ansatte har 2/3 ingen lærlinge eller elever.

Ud over indsatsen på uddannelsesområdet og inden for lære- og praktikpladserne har der siden vedtagelsen i 1977 af loven om ekstraordinære beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i kommuner og amtskommuner (L 488) været øvet en væsentlig indsats i de enkelte lokale samfund. Årlige merforbrug ud over de lovpligtige viser en bred lokal politisk vilje til at gøre noget ved ungdomsarbejdsløsheden.

Ca. 30.000–35.000 unge arbejdsløse har hvert år fået et ekstraordinært uddannelses- eller beskæftigelsestilbud. Op mod 2/3 af deltagerne har efterfølgende fortsat i uddannelse eller job. Man har herved kunnet dæmme op for, at unge bliver langtidsledige.

Der er mange steder etableret velfungerende samarbejdsformer mellem de offentlige myndigheder og ofte også arbejdsmarkedets parter.

Særligt kan der peges på, at der gennem de udvidede skolevejlederordninger, der nu findes i omkring halvdelen af landet, er opnået gode resultater ved at følge de unge i 2–3 år efter skoleophør.

Der er igangsat utraditionelle uddannelses-tilbud, f. eks. kombinerede undervisnings- og produktionsprogrammer (produktionshøjskoler m. v.). Ligeledes er gennemført beskæftigelsesprojekter, hvor man i samarbejde med det lokale erhvervsliv enten har igangsat en egentlig produktion eller har udført bygge- og anlægsopgaver.

Arbejdstilbudsordningen for ledige er blevet ændret til gunst for unge, således at ledige under 25 år skal have et arbejdstilbud efter 1 års ledighed.

Hovedkritikken mod den hidtidige ekstraordinære indsats er dog generelt, at det har været korterevarende midlertidige foranstaltninger, samt at det har været vanskeligt at lægge et egentligt kompetencegivende og erhvervsqualificerende element ind i aktiviteterne.

Foreløbige vurderinger fra forsøgene med en ungdomsgaranti i Storstrøms og Århus amtskommuner viser positive resultater. Det har været muligt at give flere unge end sædvanligt et uddannelses-tilbud eller et beskæftigelsestilbud, især de svagest stillede. På den anden side viser de foreløbige erfaringer fra ungdomsgarantiforsøgene også nogle af de barrierer, der har været i den hidtidige ungdomsindsats: utilstrækkelig uddannelseskapacitet, manglende økonomisk grundlag for at begynde en uddannelse og børnepasningsproblemer.

Selv om der er brugt store beløb på en aktiv indsats over for ungdomsarbejdsløsheden gennem de nævnte aktiviteter, koster ungdomsarbejdsløsheden samfundet meget mere i form af understøttelse. Der udbetales i dag omkring 4,5 mia kr. til unge arbejdsløse fordelt med ca. 4 mia kr. i arbejdsløshedsdagpenge og knap ½ mia kr. i kontanthjælp i henhold til bistandsloven. Skønmæssigt anvendes årligt kun omkring det halve på den aktive indsats, heraf knap 1 mia kr. til de ekstraordinære ungdomsarbejdsløshedsforanstaltninger i henhold til lov nr. 488 m. v.